

„Fotografování na veřejnosti a fotografie v paragrafech

Když se řekne fotografování či fotografie, vybaví se asi každému fotografovi pojmy jako kompozice, osvětlení, editace snímků a podobně. Málkoho by napadlo slovo „zákon“, ve smyslu skutečně legislativním. A přitom fotografie a fotografování je se světem paragrafů spojeno více, než se na první pohled může zdát.

Možná zrovna vaše fotografie zveřejněná na vaší webové galerii [Zonerama](#) může být nečekaně a bez vašeho svolení využita ke komerčním účelům. Možná zrovna vy se dostanete do střetu s afektovanou dámou, která se vám zcela náhodou dostala do záběru při focení náměstí a protože má pocit, že její trvalá není dokonalá, domáhá se okamžitého smazání fotky, přičemž se zrovna změnilo světlo a vy pak budete čekat dlouhou dobu na další příznivý okamžik.

Do takovéto nepříjemné situace se může dostat každý fotograf. V dnešním článku se zaměříme na problémové situace, které mohou nastat při focení „na ulici“.

Fotografování na veřejnosti a veřejném prostranství

„Vy jste mě vyfotil? Okamžitě tu fotku smažte!“ Toto je věta, kterou ti méně šťastní z nás již slyšeli.

Nejčastěji se jí nevyhnou fotografové reportážní či fotící na ulici. Tedy autoři fotografující záměrně lidi ve veřejných prostranstvích. Zde je důležité uvědomit si, co je a co není veřejné prostranství. Za veřejné prostranství zákon považuje *náměstí, ulice, chodníky, parky, obecně prostory volně přístupné každému, bez ohledu na to, kdo je jejich vlastníkem* (§ 34 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích).

Proč se zabývám vysvětlením pojmu veřejné prostranství je velice jednoduché. Na veřejných prostranstvích se jen velmi zřídka setkáte se zákazem focení (osobně snad v ČR ani takový případ neznám, ale mohlo by jít např. o focení sice na veřejném prostranství, ale zacíleném na armádní objekt).

Jestliže však nefotíte na veřejném prostranství, ale např. v restauraci, kavárně atd., může majitel (provozovatel) fotografování zakázat (s odkazem na

zachování soukromí svých hostů). Ovšem ani takové případy mně osobně nejsou známy a v dnešní době „chytrých telefonů“ mám pocit, že se fotí snad všichni a všude.

Jak reagovat při střetu s fotografovanou osobou

Výjimkou, kde na zákaz focení narážím pravidelně, jsou místa podléhající zvláštnímu režimu z důvodů bezpečnostních jako např. muzea, nebo z důvodu střetu s autorským zákonem jako např. divadla. Samostatnou kapitolou je pak fotografování profesionálních sportovních utkání (hokej, fotbal). Toto je však již nad rámec tohoto článku, ve kterém se zabýváme fotografováním čistě ve veřejných prostranstvích.

Fotografujete-li cizí lidi na veřejných prostranstvích, může se stát, že fotografovaný objekt projeví s vaším počínáním nesouhlas a bude se dožadovat smazání fotky, případně omluvy. A co na to říká zákon?

Ochranu podoby a soukromí člověka upravuje občanský zákoník (89/2012 Sb.) a ten v § 84 říká, že *zachytit podobu člověka tak, aby podle ní byl identifikovatelný, je možné jen s jeho svolením.*

Ovšem v § 89 zákon stanovuje mimo jiné výjimky důležité právě pro fotografy, kdy souhlas fotografované osoby není zapotřebí. Zprv je to *pořízení a využití fotografie pro umělecké účely*, čímž může zajisté s úspěchem argumentovat každý, i amatérský fotograf. Dále zde existuje výjimka, které amatérští fotografové nevyužijí, ale přesto ji zmíním – *pořízení a použití fotografie pro účely zpravodajství*. Obě výjimky jsou však podmíněné svou přiměřeností, čímž je myšlen přípustný zásah do soukromí dané osoby.

Například fotografujete street-foto někde na náměstí u kašny, kde sedí skupinka lidí a rozmlouvá spolu. V takovém případě, pokud si někdo ze skupiny přijde stěžovat, že jste ho vyfotili, můžete argumentovat právě uměleckým účelem vaší fotografie a z otázky přiměřenosti je zde rovněž vše naprosto korektní.

Jiná situace nastane v případě, když budete teleobjektivem detailně fotit líbající se milence, kteří budou z fotografie jasně identifikovatelní. V této situaci je již ona přiměřenost porušena, jedná se o přílišný zásah do soukromí fotografovaných osob, zveřejněná fotografie pak může mít dopad na jejich osobní, případně i profesní život atd.

Otázka přiměřenosti

Někdo může namítnout, že v obou případech se osoby nacházejí na veřejném prostranství, všem na očích, tudíž se samy mají chovat tak, aby se za své chování stydět nemusely. To je sice do značné míry pravda, ale je nutné si uvědomit, že zatímco kolem líbající se dvojice (máme-li se držet uvedeného příkladu) normální člověk přejde a déle je nepozoruje, tak fotografie trvale zachycuje daný okamžik, a v případě zveřejnění tedy dané osoby také trvale kompromituje.

Proto je zde daná zákonná podmínka přiměřenosti i v případě umělecké (či zpravodajské) fotografie. Ovšem otázka přiměřenosti je stejně vždy tak trochu o tom, jak si ji umíme zdůvodnit. Já osobně radím držet se zásad nějaké obecné slušnosti a zdravého rozumu.

Kdybychom však pořídili fotku líbající se dvojice např. v silném protisvětle, byly by viditelné pouze siluety, a samotné osoby na fotografii by tak nebyly indentifikovatelné, pak by jistě nešlo o zásah do jejich práv a my bychom mohli fotografii s klidným srdcem jak pořídít, tak i zveřejnit.

Je zde ovšem ještě ona otázka slušnosti – kdo z nás by byl rád, kdyby byl v takovéto situaci nějakou třetí osobou, tedy ne zcela ze své vlastní vůle focen? Na druhou stranu je třeba zvážit i to, že fotografované osoby vlastně nemusí vůbec tušit, že jsou fotografované. A nejsou-li zároveň z fotografie jasně identifikovatelné, je vůbec třeba nějakého zvláštního „povolení“? To už asi není zcela tématem zákonů, jako spíše etiky (fotografické). Úvahy na toto téma asi nechám na každém dle vlastního uvážení

Zajímají vás další legislativní témata týkající se fotografie? Přečtěte si, co dělat, když vaši [fotografii někdo neoprávněně užije](#).

Zdroj

<https://www.milujemefotografii.cz/fotografovani-na-verejnosti-fotografie-v-paragrafech>